

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 92/21
Luksemburgā, 2021. gada 3. jūnijā

Spriedums lietā **C-Error! Reference source not found.**
Error! Reference source not found./Error! Reference source not found.

Lai varētu uzskatīt, ka pagaidu darba aģentūra “parasti veic savas darbības” kādā dalībvalstī, tai ir jāveic būtiska daļa no darbībām darbinieku nodrošināšanā lietotāju uzņēmumiem, kuri ir reģistrēti un veic savas darbības minētās dalībvalsts teritorijā

Ar pagaidu darbinieku atlasī un pieņemšanu darbā dalībvalstī, kurā ir reģistrēta pagaidu darba aģentūra, nepietiek, lai varētu uzskatīt, ka šī aģentūra tajā veic “būtiskas darbības”

2018. gadā Bulgārijas valstspiederīgais noslēdza darba līgumu ar atbilstoši Bulgārijas tiesībām reģistrētu sabiedrību *Team Power Europe*, kuras uzņēmējdarbības mērķis ir norīkošana pagaidu darbā un starpniecība darba meklēšanai Bulgārijā un citās valstīs. Saskaņā ar šo līgumu viņš tika norīkots darbā Vācijā reģistrētā lietotāju uzņēmumā. Laikposmā no 2018. gada 15. oktobra līdz 21. decembrim viņam bija jāstrādā šī Vācijas uzņēmuma vadībā un uzraudzībā.

Uzskatot, pirmkārt, ka tieša saikne starp *Team Power Europe* un attiecīgo darba ņēmēju nav pastāvējusi un, otrkārt, ka šī aģentūra nav veikusi būtisku darbību Bulgārijas teritorijā, Varnas pilsētas leņēmumu nodaļa (Bulgārija) noraidīja *Team Power Europe* lūgumu izsniegt apliecību A 1, kurā būtu apliecināts, ka uz darbā norīkošanas laiku attiecīgajam darba ņēmējam ir piemērojami Bulgārijas tiesību akti sociālā nodrošinājuma jomā. Šīs nodaļas ieskatā, šī darba ņēmēja situācija tāpat neietilpst Regulas (EK) Nr. 883/2004¹ 12. panta 1. punkta, saskaņā ar kuru esot piemērojami šie Bulgārijas tiesību akti, piemērošanas jomā. Administratīvā sūdzība, ko par šo leņēmumu nodaļas lēmumu iesniedza *Team Power Europe*, tika noraidīta.

Šādos apstākļos *Administrativen sad – Varna* (Varnas Administratīvā tiesa), kurā tika celta prasība atcelt lēmumu, ar ko tika noraidīta šī administratīvā sūdzība, nolēma uzdot Tiesai jautājumus par atbilstošajiem kritērijiem, kuri ir jāņem vērā, lai novērtētu, vai pagaidu darba aģentūra parasti veic “būtiskas darbības, nevis tās, kas saistītas tikai ar iekšējo pārvaldību”, tās dalībvalsts teritorijā, kurā tā ir reģistrēta, Regulas (EK) Nr. 987/2009² 14. panta 2. punkta, ar ko ir precizēts Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punkts, izpratnē. Proti, no tā, vai *Team Power Europe* ir izpildījusi šo prasību, ir atkarīga šīs pēdējās minētās tiesību normas piemērojamība šajā lietā.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2004, L 166, 1. lpp., un labojums – OV 2004, L 200, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 22. maija Regulu (ES) Nr. 465/2012 (OV 2012, L 149, 4. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 883/2004”). Precīzāk, saskaņā ar šīs regulas 12. panta 1. punktu “uz personu, kas kādā dalībvalstī veic darbību nodarbinātas personas statusā tāda darba devēja uzdevumā, kurš parasti tur veic savas darbības, un ko minētais darba devējs ir nosūtījis uz citu dalībvalsti veikt darbu minētā darba devēja uzdevumā, arī turpmāk attiecas pirmās minētās dalībvalsts tiesību akti, ja paredzamais minētā darba ilgums nepārsniedz 24 mēnešus un ja minētā persona nav nosūtīta aizstāt citu turp nosūtītu personu”.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2009, L 284, 1. lpp.). Saskaņā ar šīs regulas 14. panta 2. punktu “[Regulas Nr. 883/2004] 12. panta 1. punkta piemērošanas nolūkos frāze “kurš parasti tur veic savas darbības” attiecas uz darba devēju, kas dalībvalstī, kurā viņš veic uzņēmējdarbību [ir reģistrēts], parasti veic citas būtiskas darbības, nevis tās, kuras saistītas tikai ar iekšējo pārvaldību, ņemot vērā visus kritērijus, kas raksturo attiecīgā uzņēmuma darbības. Attiecīgajiem kritērijiem jāatbilst katra darba devēja specifikai un to veikto darbību patiesajai būtībai”.

Virspalātā pasludinātajā spriedumā Tiesa attiecībā uz pagaidu darba aģentūrām precizē šajā tiesību normā paredzētā un Regulas Nr. 987/2009 14. panta 2. punktā lietotā jēdziena “darba devējs, kurš parasti veic savas darbības kādā dalībvalstī” tvērumu.

Tiesas vērtējums

Vispirms, Tiesa šo pēdējo minēto tiesību normu interpretē gramatiski un norāda, ka pagaidu darba aģentūrai ir raksturīgs tas, ka tā veic virkni darbību, kas izpaužas kā pagaidu darbinieku atlase, pieņemšana darbā un norīkošana lietotājuuzņēmumos. Šajā ziņā Tiesa norāda – lai gan darbības, kas saistītas ar pagaidu darbinieku atlasī un pieņemšanu darbā, nevar uzskatīt par tādām, “kuras saistītas tikai ar iekšējo pārvaldību” šīs tiesību normas izpratnē, ar šo darbību veikšanu dalībvalstī, kurā šāda aģentūra ir reģistrēta, nepietiek, lai varētu uzskatīt, ka tā tajā veic “būtiskas darbības”. Proti, vienīgais pagaidu darbinieku atlases un darbā pieņemšanas mērķis ir tas, lai vēlāk pagaidu darba aģentūra šādus darbiniekus varētu norīkot darbā lietotājuuzņēmumos. Šajā ziņā Tiesa norāda – kaut arī pagaidu darbinieku atlase un pieņemšana darbā nenoliedzami veicina pagaidu darba aģentūras apgrozījumu, jo šīs darbības ir obligāts priekšnoteikums vēlākai šādu darbinieku norīkošanai darbā, šo apgrozījumu faktiski rada tikai šo darbinieku nodrošināšana lietotājuuzņēmumiem, izpildot šim nolūkam noslēgtos līgumus ar pēdējiem minētajiem. Proti, šādas aģentūras ienākumi ir atkarīgi no pagaidu darbiniekiem, kas norīkoti darbā lietotājuuzņēmumos, samaksātās atlīdzības apmēra.

Turpinājumā, attiecībā uz kontekstu, kādā iekļaujas minētā tiesību norma, Tiesa atgādina, ka gadījums, kad darba ņēmējs, kas norīkots darbā citā dalībvalstī, paliek piesaistīts pirmās dalībvalsts tiesību aktiem, ir uzskatāms par atkāpi no vispārīgā noteikuma, saskaņā ar kuru persona, kas veic darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā kādā dalībvalstī, ir pakļauta minētās dalībvalsts tiesību aktiem³. Līdz ar to tiesību norma, kas regulē šādu gadījumu, ir jāinterpretē šauri. Šādā kontekstā šo atkāpi nevar piemērot attiecībā uz pagaidu darba aģentūru, kas dalībvalstī, kurā tā ir reģistrēta, neveic vai, labākajā gadījumā, tikai nebūtiski veic darba ņēmēju nodrošināšanu tajā reģistrētiem lietotājuuzņēmumiem. Turklāt Direktīvā 2008/104⁴ lietoto jēdzienu “pagaidu darba aģentūra” un “pagaidu darba aģentūras darbinieks” definīcijas, ciktāl tās atspoguļo pagaidu darba aģentūras darbības mērķi, pamato arī interpretāciju, saskaņā ar kuru var uzskatīt, ka šāda aģentūra dalībvalstī, kurā tā ir reģistrēta, veic “būtiskas darbības” tikai tad, ja tā tajā būtiski veic šo darba ņēmēju norīkošanu darbā lietotājuuzņēmumos, kas veic savas darbības šajā pašā dalībvalstī.

Visbeidzot, attiecībā uz aplūkotās tiesību normas mērķi, Tiesa norāda, ka Regulas Nr. 883/2004 12. panta 1. punktā ietvertā atkāpe, ar ko tiek sniegta priekšrocība uzņēmumiem, kuri izmanto pakalpojumu sniegšanas brīvību, nevar attiekties uz pagaidu darba aģentūrām, kas veic pagaidu darbinieku norīkošanu darbā tikai vai galvenokārt vienā vai vairākās citās dalībvalstīs, nevis tajā, kurā tās ir reģistrētas. Proti, pretējs risinājums varētu mudināt šīs aģentūras uz *forum shopping*, reģistrējoties tajā dalībvalstī, kurā tām sociālā nodrošinājuma jomā būtu vislabvēlīgākie tiesību akti. Ilgtermiņā šāds risinājums varētu izraisīt dalībvalstu sociālā nodrošinājuma sistēmu nodrošinātā aizsardzības līmeņa pasliktināšanos. Turklāt Tiesa uzsver, ka, piešķirot šādu priekšrocību šīm pašām aģentūrām, tiktu radīti pagaidu darbinieku pieņemšanai darbā labvēlīgi konkurences traucējumi salīdzinājumā ar uzņēmumiem, kuri tieši pieņem darbā savus darbiniekus, kas būtu piesaistīti tās dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmai, kurā tie strādā.

Tiesa secina – **lai varētu uzskatīt, ka pagaidu darba aģentūra, kas ir reģistrēta kādā dalībvalstī, “parasti veic savas darbības” šajā dalībvalstī, tai ir jāveic būtiska daļa no savām darbībām pagaidu darbinieku nodrošināšanā lietotājuuzņēmumiem, kuri ir reģistrēti un veic savas darbības minētās dalībvalsts teritorijā.**

³ Paredzēts Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta a) apakšpunktā.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/104/EK (2008. gada 19. novembris) par pagaidu darba aģentūrām (OV 2008, L 327, 9. lpp.).

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns [sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127